

УДК 005.35:[342.9:338.349]
DOI <https://doi.org/10.32782/pyuv.v4.2023.14>

Ю. Ю. Пустовіт
orcid.org/0000-0003-1845-7044
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права
Державного торговельно-економічного університету

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

Конституція України (стаття 48) регламентує, що кожен має право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло [1].

Право на харчування визнається як складова частина права на досягнення прийняттого життєвого рівня, згідно з Загальною декларацією прав людини від 1948 року, і закріплене в Міжнародному пакті про економічні, соціальні та культурні права від 1966 року. Це право також підтримується регіональними угодами і національними конституціями. Без винятку, усі особи, незалежно від таких категорій, як раса, колір шкіри, стать, мова, релігія, політичні переконання, національне або соціальне походження, майновий стан, народження або інші ознаки, мають право на адекватне харчування і право на захист від голоду.

Право на харчування є всеохоплюючим правом. Це не просто право на мінімальне споживання калорій, білків та інших конкретних поживних речовин. Це – право на всі поживні елементи, в яких людина потребує для здорового та активного життя, а також на засоби доступу до них. Право на харчування може бути описано наступним чином: Право на достатнє харчування реалізується в тому випадку, коли кожна людина – чоловік, жінка і дитина – окремо або спільно з іншими будь-якої пори має фізичні та економічні можливості для доступу до достатнього харчування або у своєму розпорядженні засоби його отримання [2].

В Україні нормативно-правовими актами закріплено право на споживання якісних продуктів, в свою чергу, якість харчових продуктів визначається сукупністю їхніх характеристик, які впливають на їх здатність задовольняти потреби людини. Якість має відповідати встановленим стандартам. Характерні властивості кожного харчового продукту, що визначають його якість, називаються показниками якості.

Кодексом України про адміністративні правопорушення (далі по тексту – КУпАП) виокремлено статтю 166-22 адміністративну відповідальність за порушення вимог законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових

продуктів, а саме: *реалізація незареєстрованих об'єктів санітарних заходів, передбачених Законом України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів"*, - *тягне за собою накладення штрафу на громадян від сорока п'яти до шістдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.*

Обіг непридатних харчових продуктів - тягне за собою накладення штрафу на громадян від тридцяти до сорока п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Порушення значень параметрів безпечності об'єктів санітарних заходів, встановлених законодавством про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів, -

тягне за собою накладення штрафу на громадян від п'ятдесяти до шістдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян [3].

Органом, уповноваженим розглядати справи про адміністративні правопорушення передбачені статтю 166-22 КУпАП є районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді), що передбачено статтю 221 КУпАП

Узагальнено, процес розгляду справ щодо адміністративних правопорушень можна описати як послідовність регламентованих дій і процедур, які виконуються компетентними суб'єктами юрисдикції з метою справедливого, неупередженого та своєчасного вирішення відповідних адміністративних справ. Адміністративна справа, в свою чергу, це переданий на вирішення адміністративного суду публічно-правовий спір, стаття 4 Кодексу адміністративного судочинства України (далі по тексту – КАС України). Відповідно до статті 20 КАС України адміністративні справи з приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень у справах про притягнення до адміністративної відповідальності підсудні місцевим загальним судам як адміністративним судам [4].

Проведення адміністративно-правових процедур є складним і багатогранним процесом, який залучає різноманітних учасників, розгортається впродовж певного часу і має на меті забезпечити виконання адміністративної відповідальності (притягнення до адміністративної відповідально-

сті). Ця діяльність є важкою і різноманітною як з точки зору юридичного вмісту, так і за її формами реалізації. Відповідно, проведення системного аналізу, комплексного регулювання і координація дій всіх учасників є нелегким завданням. Однак інтереси як науки, так і практики вимагають ретельного розгляду ключових аспектів адміністративно-правових процедур загалом, і кожної сфери суспільного життя окремо.

Зазначена обставина спричинила розвиток концептуального підходу в українській адміністративно-правовій доктрині, відповідно до якого зміст адміністративного розгляду справ розкривається шляхом докладного аналізу його складових частин, таких як стадії, етапи і окремі процедурні кроки (рішення). Саме ці складові елементи (загально прийнято вживати поняття «стадія») і є адміністративною справою загалом (справою про притягнення до адміністративної відповідальності).

В свою чергу стадія розгляду адміністративної справи – це відносно самостійний етап, що має просторово-часові межі, конкретну мету і завдання, специфічне коло учасників, які наділені відповідними повноваженнями, правами чи обов'язками та реалізують відповідні принципи адміністративного судочинства.

Слід зауважити, що, незважаючи на загальне визнання стадійного проведення адміністративних справ, українські вчені досі не мають загального уявлення про його організацію. Щодо стадій розгляду справи про притягнення до адміністративної відповідальності, науковці поділились (негласно) на п'ять груп, на наш погляд.

Перша група науковців-адміністративістів вважає, що справа про притягнення до адміністративної відповідальності структурно містить в собі дві стадії: першу – стадію порушення справи про адміністративне правопорушення та адміністративного розслідування, а також другу – стадію розгляду справи про адміністративне правопорушення та винесення постанови в справі про адміністративне правопорушення (Р. Молчанов) [5].

С. Старовойтова є представником вчених другої групи. Вона визначає у якості адміністративно-деліктного провадження три стадії: порушення провадження у справі; розгляд справи; оскарження постанови у справі [6, с. 116].

Третя група наголошує на тому, що чотири стадії такого провадження: – адміністративне розслідування та порушення справи про адміністративний проступок; – розгляд та винесення постанови у справі про адміністративне правопорушення; – перегляд постанови у справі про адміністративне правопорушення; – виконання постанови про накладення адміністративного стягнення (С. Гнатюк, Л. Живицька, Ю. Пайда,

С. Шоптенко та інші) [7, с. 63-125; 8, с. 160-166; 9, с. 213; 10, с. 77].

Четверта група виокремлює п'ять стадій: – порушення справи про адміністративний проступок; – стадія попереднього адміністративного розслідування; – розгляд справи про адміністративні правопорушення й винесення постанови у справі про адміністративне правопорушення; – оскарження постанови у справі про адміністративне правопорушення; – виконання постанови про накладення адміністративних стягнень (І. Голосніченко, А. Гуржій, М., Л. Коваль) [11, с. 155; 12, с. 152-153; 13, с. 112].

Також, А. Плугатар та В. Колпаков, є представниками п'ятої групи науковців-адміністративістів, виокремлюють шість окремих стадій адміністративно-деліктного провадження: порушення справи; адміністративне розслідування; розгляд справи; винесення постанови; перегляд постанови; виконання постанови [14, с. 410; 15, с. 196; 16, с. 97].

Аналіз п'яти підходів до стадій адміністративно-деліктних проваджень, дає змогу зробити висновок, що всі підходи мають місце бути, але де-які групи науковців гублять стадію виконання постанови, хоча на наш погляд це дуже важлива стадія, тільки після завершення якої справу можна вважати завершеною повністю. Також, особливу увагу у дослідженні хочемо звернути на те, що наявність всіх стадій не є обов'язковою, про що свідчить практика розгляду зазначених справ.

Враховуючи все вище викладене, хочемо зазначити, що підтримуємо позицію п'ятої групи науковців, оскільки на наш погляд шість стадій дають повну стадійну характеристику справі про притягнення до адміністративної відповідальності.

Повертаючись до адміністративних справ у сфері продовольчої безпеки, то за період з 01.2023 по 09.2023 року судами було розглянуто 3 справи про притягнення до адміністративної відповідальності в галузі торгівлі, громадського харчування, сфері послуг; в галузі фінансів і підприємницької діяльності; порушення вимог законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів (категорія справ відповідно до Єдиного державного реєстру судових рішень). Притягнення до адміністративної відповідальності у зазначених справах було за порушення ст. 166-22 КУпАП.

СПРАВА 1

28.04.2023 року була винесена Постанова суддею Миронівського районного суду Київської області № 371/513/23 про визнання винною Особи_1 у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 166-22 КУпАП, та застосувати до неї адміністративне стягнення

у виді штрафу в розмірі п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що складає 850,00 (вісімсот п'ятдесят) гривень.

Обставини справи полягали у наступному:

ОСОБА_1, обіймаючи посаду начальника забійного цеху ТОВ «Барвінок Інвест», а саме в період часу з 23.03.2023 по 28.03.2023 за місцем розташування ТОВ вул. Степова, 1А м. Миронівка Обухівського району Київської області, допустила забруднення на стадії виробництва, відповідно до експертного висновку від 28 березня 2023 року №00079х.п./23 Миронівської державної лабораторії Держпродспоживслужби, що не відповідало мікробіологічним показникам (сальмонелла в 125 г.) та не відповідало п.5.1.15 ДСТУ 6030:2008 «Мясо Яловичина в тушах і півтушах», п.3 ст. 49 ЗУ «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» №771, з посиланням на ч.3 ст.166-22 КУпАП, а саме порушення значень параметрів безпечності об'єктів санітарних заходів.

Указані обставини підтверджуються:

- протоколом про адміністративне правопорушення №10-19-10/10 від 18.04.2023, за яким ОСОБА_1, обіймаючи посаду начальника забійного цеху ТОВ «Барвінок Інвест», а саме в період часу з 23.03.2023 по 28.03.2023 за місцем розташування ТОВ вул. Степова, 1А м. Миронівка Обухівського району Київської області, допустила забруднення на стадії виробництва, відповідно до експертного висновку від 28 березня 2023 року №00079х.п./23 Миронівської державної лабораторії Держпродспоживслужби, що не відповідало мікробіологічним показникам (сальмонелла в 125 г.) та не відповідало п.5.1.15 ДСТУ 6030:2008 «Мясо Яловичина в тушах і півтушах», п.3 ст. 49 ЗУ «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» №771, з посиланням на ч.3 ст.166-22 КУпАП, а саме порушення значень параметрів безпечності об'єктів санітарних заходів.

-поданням №10-19.2/490-23 від 17.04.2023;

-актом №10-19-10/12 від 10.04.2023;

-приписом про усунення порушень вимог законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин від 10.04.2023 №10-19-01/5;

-експертним висновком №00079х.п. (1-2)/23 від 28.03.2023.

У судовому засіданні ОСОБА_1 свою вину у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ч.3 ст.166-22 КУпАП, визнала повністю.

Зазначена Постанова не оскаржувалась [17].

Продовжуючи тему стадій адміністративно-деліктного провадження, виділимо стадії

справи 1. Зазначена справа складається з чотирьох стадій, оскільки Постанова № 371/513/23 від 28.04.2023 року винесена Миронівським районним судом Київської області не оскаржувалась, а отже перегляду постанови не було. Щодо шостої стадії «виконання постанови» жодної інформації немає, а отже постанова могла бути виконана в добровільному або примусовому порядку.

СПРАВА 2

29.05.2023 року була винесена Постанова суддею Шевченківського районного суду м. Києва № 761/18049/23 про притягнення до адміністративної відповідальності, громадянина: ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_1, громадянина України, місце проживання: АДРЕСА_1, за ч. 2 ст. 166-22 КУпАП України.

При вивченні отриманих Шевченківським районним судом м. Києва матеріалів про вчинення ОСОБА_1 адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 166-22 КУпАП з приєднаними до протоколу матеріалами, суд прийшов до висновку, що протокол та додані до нього документи направлені до суду з порушенням правил підвідомчості.

Відповідні до ст. 221 КУпАП судді районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів розглядають справи про адміністративні правопорушення, передбачені зокрема: ст.ст. 166-1 – 166-4, частинами першою, другою, дев'ятою та десятою статті 166-6, 166-8 – 166-12, 166-14 – 166-18, 166-21, 166-23, 166-24, 166-25, 166-27.

Як вбачається із протоколу про адміністративне правопорушення, складеного відносно ОСОБА_1 саме за ч. 2 ст. 166-22 КУпАП, розгляд якої не відноситься до юрисдикції судів.

При цьому, згідно ст. 238 КУпАП центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини, розглядає справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушеннями законодавства про ветеринарну медицину та благополуччя тварин (стаття 107), вимог законодавства про ідентифікацію та реєстрацію тварин (стаття 107-2) та вимог законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів (стаття 166-22).

Враховуючи вказані вище обставини, суд позбавлений можливості розглянути справу про адміністративне правопорушення відносно ОСОБА_1 по суті, а тому приходить до висновку про необхідність повернення протоколу про адміністративне правопорушення, разом з матеріалами справи для направлення за належною підвідомчістю.

При поверненні справи про адміністративне правопорушення для належного оформлення, суд

керується постановою Пленуму Верховного суду України №14 від 23.12.2005, відповідно до якої визнається правильною практика тих суддів, які вмотивованими постановами повертають протоколи про адміністративні правопорушення, складені не уповноваженою на те посадовою особою або без додержання вимог ст.256 КУпАП, відповідному правоохоронному органу для належного оформлення.

Постановою Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ №11 від 17.10.2014 «Про деякі питання дотримання розумних строків розгляду судами цивільних, кримінальних справ і справ про адміністративні правопорушення» відповідно до якої звертається увага на те, що норми КУпАП не забороняють повернення протоколу про адміністративне правопорушення, складеного не уповноваженою на те особою або без додержання вимог ст.256 цього Кодексу вмотивованою постановою цього суду для належного оформлення.

Матеріали справи про адміністративне правопорушення відносно ОСОБА_1, за вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 166-22 КУпАП направити до Головного управління Держпродспоживслужби в м. Києві для направлення за належною підвідомчістю.

Зазначена Постанова не оскаржувалась [18].

Справа 2 містить у собі 4 стадії розгляду справи: порушення справи, адміністративне розслідування, розгляд справи, винесення постанови. Оскільки зазначена справа була направлена до Держпродспоживслужби в м. Києві для направлення за належною підвідомчістю, то стадії перегляд постанови та виконання постанови у цьому провадженні відсутні.

СПРАВА 3

18.08.2023 року була винесена Постанова суддею Голосіївського районного суду м. Києва № 752/10335/23 про визнання ОСОБА_1 винним у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 166-22 КУпАП.

17.05.2023 о 11:15 ОСОБА_1 за адресою: АДРЕСА_2 перебуваючи на робочому місці та будучи оператором ринку харчових продуктів допустив до провадження господарської діяльності та реалізації харчових продуктів персонал, який не має відповідних медичних книжок, без відомостей про проходження навчання щодо гігієнічних норм виробництва і обігу харчових продуктів, чим вчинив адміністративне правопорушення, відповідальність за яке передбачена ст. 166-22 КУпАП.

Подія та склад адміністративного правопорушення та наявність вини у діях ОСОБА_1 доводяться документами, поданими Управління

безпеки харчової продукції та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в м. Києві, а саме:

- протокол про адміністративне правопорушення № 12 від 17.05.2023, складений відносно ОСОБА_1 за порушення ст. 166-22 КУпАП, який за формою та змістом відповідає вимогам ст. 256 КУпАП та а Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах безпеки та окремих показників якості харчових продуктів, ветеринарної медицини, затвердженої наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 10.04.2019 № 182;

- чек лист з переліком питань для збору інформації за дотриманням суб'єктами господарювання вимог законодавства у межах повноважень Держспоживслужби.

Щодо процедури розгляду справи доцільне зазначити, що у судове засідання ОСОБА_1 не з'явився, про причини своєї неявки не сповістив, хоча викликався до суду повісткою та про дату, час і місце розгляду повідомлявся завчасно.

Жодних документів від особи, яка притягається до адміністративної відповідальності до суду не надходило (заяв, клопотань, пояснень, заперечень, спростувань тощо).

Виходячи з положень ст. 268 КУпАП присутність особи, яка притягається до адміністративної відповідальності за ст. 166-22 КУпАП при розгляді справи про адміністративне правопорушення не є обов'язковою.

За наведених обґрунтувань розгляд справи відбувся за відсутності вказаної особи на підставі наявних матеріалів.

Дослідивши наявні матеріали, суд (суддя) вважає доведеними подію і склад адміністративного правопорушення за ст. 166-22 КУпАП, адже матеріали справи містять належні і допустимі докази того, що ОСОБА_1 недотримався вимог законодавства про безпеку харчових продуктів.

Протокол про адміністративне правопорушення ОСОБА_1 підписав без будь-яких зауважень щодо його форми та змісту.

Оскільки ОСОБА_1 визнається винним у вчиненні правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 166-22 КУпАП, до нього слід застосувати передбачене законодавством адміністративне стягнення у межах санкції відповідної статті, при накладенні якого враховуються характер вчиненого правопорушення, особа порушника, ступінь вини, майновий стан. Обставин, що обтяжують або пом'якшують відповідальність за ст. 34, 35 КУпАП України не встановлено.

Розглядаючи питання про застосування адміністративного стягнення, суд (суддя) з'ясував,

що строк накладення адміністративного стягнення у цій справі, який становить три місяці з дня вчинення адміністративного правопорушення (17.05.2023), закінчився 17.08.2023.

Так, відповідно до ч. 2 ст. 38 КУпАП адміністративне стягнення в справах, підвідомчих судді, може бути накладено не пізніше як через три місяці з дня вчинення правопорушення.

Пунктом 7 ч. 1 ст. 247 КУпАП унормовано, що провадження у справі про адміністративне правопорушення підлягає закриттю у разі закінчення на момент розгляду справи про адміністративне правопорушення строків накладення адміністративного стягнення, передбачених ст. 38 КУпАП.

З огляду на зазначене, провадження у цій справі підлягає закриттю в порядку п. 7 ч. 1 ст. 247 КУпАП у зв'язку із закінченням строків накладення адміністративного стягнення [19].

Третя справа була розглянута в межах трьох стадій: порушення справи, адміністративне розслідування, розгляд справи.

Отже, з обставин справ ми бачимо, що цей процес є складним, багатоаспектним і цільоврядним завданням, яке виконується різними учасниками і розгортається в часі для забезпечення виконання адміністративної відповідальності. Ця діяльність є складною і різноманітною, як з точки зору юридичного змісту, так і з точки зору форм виконання. Відповідно, системний аналіз, комплексне регулювання та узгоджена виконавча діяльність всіма учасниками є важким завданням. Проте інтереси науки і практики вимагають ретельного розгляду основних аспектів адміністративного судочинства. В адміністративному судочинстві виділено в окрему категорію справи про адміністративні правопорушення.

Ця обставина призвела до формування в українській адміністративно-правовій доктрині концепції, згідно з якою зміст провадження в адміністративних справах розкривається через комплексний аналіз його складових компонентів, включаючи етапи, стадії та окремі процесуальні дії та рішення. Як зазначає А. Гуржій – кожна стадія має чітко визначене процесуальне призначення. Кожна стадія характеризується певними особливостями, пов'язаними із строками реалізації та формою здійснення охоплених нею процесуальних дій, складом учасників, їхнім правовим статусом, оформленням прийнятих рішень тощо [20, с 154].

Загалом вчені адміністративісти вважають, що усі стадії провадження органічно пов'язані між собою. Кожна наступна стадія, як правило, починається лише після того, як була завершена попередня [21, с. 237-238]. У той самий час, наступна стадія розгляду справи завжди ґрунтується на

результаті попередньої стадії і є логічним продовженням їхнього ходу. Лише як комплекс і послідовність процесуальних етапів вони утворюють один загальний алгоритм розгляду справ по адміністративних правопорушеннях.

Як важливі та взаємопов'язані складові, які представляють структуру адміністративно-деліктного повноваження, процесуальні стадії вичерпно розкривають його суть і відображають особливості ходу цього процесу. Тому не випадково більшість сучасних дослідників звертається до аналізу загальних і спеціальних питань адміністративно-деліктного провадження, спираючись на відповідні процесуальні стадії.

У справах, які ми використовуємо як приклад для аналізу, чітко прослідковується чотири стадії розгляду справи:

1. стадія порушення справи, яка охоплює такі процесуальні етапи і дії: – встановлення факту правопорушення; – встановлення особи правопорушника; – доставлення правопорушника;

2. стадія адміністративне розслідування включає в себе: – збирання доказів та інших матеріалів, які мають значення для об'єктивного вирішення справи; – здійснення заходів забезпечення провадження; – складання протоколу про адміністративне правопорушення; – надіслання протоколу про адміністративне правопорушення органів (посадовій особі), правомочним вирішувати справу;

3. стадія розгляду справи: – повідомлення учасників справи про її розгляд; – підготовка справи до розгляду; – розгляд справи по суті; – внесення пропозицій про усунення причин та умов, що сприяли вчиненню адміністративних правопорушень;

4. стадія винесення рішення по справі: – винесення рішення і доведення прийнятого рішення до відома заінтересованих осіб;

Щодо п'ятої стадії (стадія перегляду справи: – оскарження постанови по справі або подання заяви про її перегляд; допуск справи за скаргою (заявою) до провадження та її підготовка до розгляду; – розгляд скарги або заяви на постанову по справі та прийняття за нею рішення; – доведення змісту прийнятого рішення до відома заінтересованих осіб), то зазначена стадія у трьох справах відсутня, оскільки рішення не переглядалися в апеляційному порядку.

Шоста стадія, гіпотетично може бути тільки у першій справі добровільна чи примусова, у випадку відмови сплатити штраф.

Отже, враховуючи все вище викладене хочемо підсумувати, на наш погляд, доцільніше виділяти шість стадій у адміністративно-деліктному провадженні. Саме шість окремих стадій більш точно описують кожен етап розгляду справи. З огляду на приклади, які були проаналізо-

вані у статті, не всі стадії мають місце бути або іншими словами «як пише теорія». На практиці ми побачили що послідовність стадій є незмінною, але не всі стадії застосовуються, де-коли до них просто не доходить черга.

Також, за підсумками цього невеличкого дослідження, ми вважаємо що є необхідність проведення ґрунтового наукового дослідження, яке охоплюватиме ключові аспекти адміністративної відповідальності за правопорушення в сфері продовольчої безпеки та ґрунтуватиметься на передових наукових досягненнях, враховуючи об'єктивний стан і тенденції розвитку вітчизняного законодавства, передбачатиме комплексне вирішення актуальних проблем нормотворчої і правозастосовної практики.

Література

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996р. № 254к/96-ВР/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 02.10.2023);
2. Право на достатнє харчування. Виклад фактів № 34 / ГО «Харківська правозахисна група». Харків, 2020. 60 с.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07 грудня 1984 р. № 8073-Х / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення: 01.10.2023);
4. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06 липня 2005 р. № 2747-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення: 02.10.2023);
5. Молчанов Р.Ю. Особливості проваджень в справах про адміністративні правопорушення, що здійснюються патрульною поліцією в сфері безпеки дорожнього руху. *Правова держава*. 2017. Вип. 27. С. 60-64;
6. Старовойтова С.М. Адміністративна відповідальність за прояв неповаги до суду в Україні : дис... канд. юрид. наук : 12.00.07. Суми.: Приватний вищий навчальний заклад «Університет сучасних знань», 2021. 200 с.;
7. Гнатюк С. С. Проведення в справах про адміністративні проступки: проблемні питання структури : монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 156 с.;
8. Живицька Л. І. Стадії провадження справ про адміністративні правопорушення при їх розгляді різними державними органами. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2012. № 6. С. 161-167;
9. Пайда Ю. Ю. Деякі аспекти правового регулювання провадження у справах про адміністративні правопорушення. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. Вип. 1. С. 209-220;
10. Шоптенко С. С. Зміст і стадії провадження в справах про адміністративні правопорушення. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Право"*. 2017. Вип. 5. Т. 2. С. 74-77.;
11. Голосніченко І. П., Стахурський М. Ф. Адміністративний процес : навч. посіб. К.: ГАН, 2003. 256 с.;
12. Гуржій А. В. Теоретичні засади визначення структури адміністративно-деліктних проваджень. *Сучасні тенденції розбудови правової держави в Україні та світі* : зб. наук. ст. за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (Житомир, 10 квітня 2014 р.) / Мін-во аграрної політики та прод-ва України; Жит. нац. агроекологічний ун-т. Житомир : ЖНАЕУ, 2014. С. 151-153.;
13. Коваль Л. В. Адміністративне право України. Загальна частина. К. : Основи, 1994. 154 с.;
14. Колпаков В. К. Адміністративно-деліктний правовий феномен : монографія. К.: Юрінком-інтер, 2004. 528 с.;
15. Колпаков В. К. Адміністративна відповідальність (Адміністративно-деліктне право) : навч. посіб. Київ : Юрінком-інтер, 2008. 256 с.;
16. Плугатар Т. А. Характеристика стадій провадження у справах про адміністративні правопорушення, які здійснюються органами Національної поліції України. *Наука і правоохорона*. 2017. № 2 (36). С. 92-99. ;
17. Постанова Миронівського районного суду Київської області від 28 квітня 2023 року № 371/513/23: Єдиний державний реєстр судових рішень / URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/110575941> (дата звернення: 04.10.2023);
18. Постанова Шевченківського районного суду м. Києва від 29 травня 2023 року № 761/18049/23: Єдиний державний реєстр судових рішень / URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111224261> (дата звернення: 04.10.2023);
19. Постанова Голосіївського районного суду м. Києва від 18 серпня 2023 року № 752/10335/23: Єдиний державний реєстр судових рішень / URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/113332567> (дата звернення: 04.10.2023);
20. Гуржій А. В. Адміністративна відповідальність за порушення правил дорожнього перевезення небезпечних вантажів та проїзду великогабаритних і великовагових транспортних засобів : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2013. 210 с.
21. Коломоєць Т. О. *Адміністративне право* / Т. О. Коломоєць, Лютиков П. С., Меліхова О. Ю. ; за заг. ред. Т. О. Коломоєць. К. : Істина, 2012. 528 с.

Анотація

Пустовіт Ю. Ю. Адміністративно-правова відповідальність як засіб адміністративно-правового забезпечення продовольчої безпеки. – Стаття.

Дане дослідження присвячено доволі актуальній проблемі, яка охоплює великий спектр суспільних відносин – природі та сутності адміністративно-деліктних проваджень, з використання практичних прикладів справ про притягнення до адміністративної відповідальності у сфері продовольчої безпеки. У статті досліджено правову природу справ про притягнення до адміністративної відповідальності. Виокремлено п'ять основних груп поглядів вчених щодо стадійності справ про притягнення до адміністративної відповідальності, виходячи з діючого законодавства і наукових поглядів у сфері адміністративного права.

На основі аналізу сучасних правових досліджень охарактеризовано поточний стан наукової розробки питань відповідальності за адміністративні правопорушення в сфері продовольчої безпеки. Констатовано наявність сталого наукового інтересу до проблематики правового регулювання адміністративно-деліктних відносин у сфері продовольчої безпеки, проваджень у справах в цій сфері, накладення та виконання відповідних адміністративних стягнень.

Наряду з цим, спостерігається брак комплексних, монографічних праць, цілком присвячених питанням відповідальності за адміністративні право-

порушення в сфері продовольчої безпеки. З'ясовано, що галузеві дослідники розглядають питання відповідальності за такі правопорушення фрагментарно та, як правило, у контексті більш загальної проблематики. Їх дослідження становлять чималу наукову і практичну цінність, проте розвиток адміністративно-деліктного права у сфері продовольчої безпеки актуалізувало широке коло проблем, вирішення яких потребує розробки нових і вдосконалення існуючих наукових підходів.

З огляду на викладене, у статті зроблено висновок про необхідність проведення ґрунтовного наукового дослідження, яке охоплюватиме ключові аспекти адміністративної відповідальності за правопорушення в сфері продовольчої безпеки, яке ґрунтуватиметься на передових наукових досягненнях, враховуватиме об'єктивний стан і тенденції розвитку вітчизняного законодавства, передбачатиме комплексне вирішення актуальних проблем нормотворчої і правозастосовної практики.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, адміністративно-деліктне провадження, стадія розгляду справи про притягнення до адміністративної відповідальності, продовольча безпека, достатнє харчування, якісне харчування.

Summary

Pustovit Yu. Yu. Administrative and legal responsibility as a means of administrative and legal provision of food security. – Article.

This study is devoted to a rather topical problem that covers a wide range of social relations – the nature and essence of administrative-delict proceedings, using practical examples of cases of administrative liability in the field of food safety. The article examines the legal nature of cases involving administrative liability. Five main groups of views of scientists regarding the phasing

of cases of bringing to administrative responsibility are distinguished, based on the current legislation and scientific views in the field of administrative law.

Based on the analysis of modern legal studies, the current state of scientific development of issues of responsibility for administrative offenses in the field of food safety is characterized. It has been established that there is a permanent scientific interest in the issues of legal regulation of administrative-tortious relations in the field of food safety, proceedings in cases in this field, imposition and execution of appropriate administrative fines.

Along with this, there is a lack of complex, monographic works entirely devoted to the issue of responsibility for administrative offenses in the field of food safety. It was found that industry researchers consider the issue of responsibility for such offenses fragmentarily and, as a rule, in the context of more general issues. Their research is of considerable scientific and practical value, however, the development of administrative and tort law in the field of food safety has actualized a wide range of problems, the solution of which requires the development of new and improvement of existing scientific approaches.

In view of the above, the article concludes that it is necessary to conduct a thorough scientific study, which will cover key aspects of administrative responsibility for offenses in the field of food safety, which will be based on advanced scientific achievements, will take into account the objective state and trends of the development of domestic legislation, will provide for a comprehensive solution actual problems of law-making and law-enforcement practice.

Key words: administrative responsibility, administrative-delict proceedings, the stage of consideration of the case of bringing to administrative responsibility, food safety, sufficient nutrition, quality nutrition.